Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 39 ◆ Вівторок, 26 лютого 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

У ІВАНА ДРАЧА Є ЧАРУЮЧЕ-ПРОСТИЙ РЯДОК: «...ДІТИ ХОДЯТЬ ПО КИЄВУ...»
ТОГО ВІРША НАПИСАНО ДАВНО.
ВІН — ТІЛЬКИ ПРО ТЕ, ЯК ПІД ЧАС ШКІЛЬНИХ КАНІКУЛ КИЇВ ОЖИВАЄ ЩЕБЕТОМ ДИТЯЧИХ ЗГРАЙОК З УСІЄЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ.
ПРО ЦЕ — І БІЛЬШЕ НІ ПРО ЩО.
АЛЕ ПОВТОРЮЄШ І ПОВТОРЮЄШ: ДІТИ ХОДЯТЬ ПО КИЄВУ...
ВІД ЧОГО ТУТ СТІЛЬКИ ПРИХОВАНОЇ ПЕЧАЛІ?
ЧИ НЕ ВІД ТОГО, ЩО МИ САМІ СОБІ НИНІ НАГАДУЄМО ТИХ ПРОВІНЦІЙНИХ ДІТЕЙ — УПЕРШЕ ПРИЇХАЛИ ДО МІСТА, ВЕЛИКОГО, КРАСИВОГО, ПРЕКРАСНОГО, НЕЗРОЗУМІЛОГО Й ТРИВОЖНОГО...

Фото В. КРИВОПАЛОГО.

«Гаряча» лінія

«НАДЗВИЧАЙНО успішним» назвав командуючий збройними силами антиіракської коаліції генерал Шварцкопф результати першого дня сухопутного наступу на іракські позиції у Кувейті. Виступаючи перед журналістами в Ер-Ріяді, він сказав, що виконано всі першочергові завдання воєнної операції. Зараз з'єднання союзників швидко просуваються на північ Кувейту, зазнаючи мінімальних втрат. Генерал Шварцкопф також повідомив, що за останні 10 годин потрапило у полон більше п'яти тисяч солдатів противника. Згідно з інформацією закордонної преси, першими в операції взяли участь американські десантники, а також частини військ особливого призначення. Тим часом представник французького командування повідомив, що війська Франції проникли на 50 кілометрів на іракську територію з метою оточити в Кувейті частини республіканської гвардії. Він також повідомив про масову здачу у полон іракських військовослужбовців. Багдадське радіо, зі свого боку, заперечує ці твердження. В іракському радіоповідомленні зазначається, що союзні війська, котрі висадилися за лінією оборони на південний захід від столиці Кувейту, зазнали великих втрат.

Різною є реакція у світі на наземну війну проти Іраку. Лідери країн — членів коаліції підтримали воєнну кампанію за звільнення Кувейту, хоча водночас висловили жаль з приводу неуспіху дипломатичних зусиль, спрямованих на припинення конфлікту. Так, президент Франції Міттеран виправдав наземну війну, зазначивши, що Хусейн мав кілька місяців для виведення своїх військ. Прем'єр-міністр Великобританії Мейджор назвав «справедливими» наземні операції у регіоні Перської затоки. Водночас у багатьох містах Європи та Близького Сходу відбуваються численні антивоєнні демонстрації, у яких беруть участь сотні тисяч людей.

Що стосується заяви Радянського уряду, то держсекретар Бейкер заявив: стурбованість Сполучених Штатів з приводу радянських намірів на Близькому Сході не вплинула на рішення розпочати наземний наступ на іракські сили. В інтерв'ю американському телебаченню Бейкер наголосив, що, за винятком заклику до Іраку вивести свої війська з Кувейту, мирна ініціатива СРСР зводила нанівець всі інші резолюції Ради Безпеки ООН. Держсекретар підкреслив, що не бачить в радянському плані наміру збільшити нестабільність в регіоні Перської затоки. На його думку, Москва надалі бажає відігравати певну роль на Близькому Сході, тому Вашінгтон вітатиме будь-який позитивний вклад Радянського Союзу у врегулювання становища у цьому регіоні.

ЯКЩО СОЮЗ, ТО ЯКИЙ?

НА ЦЮ ПУБЛІКАЦІЮ (24 СІЧНЯ) РЕДАКЦІЯ ОДЕРЖАЛА 1719 ЛИСТІВ

Наших читачів, судячи з пошти, не залишили байдужими запитання, поставлені в публікації. Ось вони.

1. Чи віддаєте ви перевагу збереженню оновленого Союзу як федеративної держави, члени якої відмовляються від частини своїх суверенних прав на користь Центру?

2. Чи віддаєте ви перевагу створенню Співдружності як союзу суверенних держав, члени якого зберігають свої суверенні права і співпрацюють один з одним за допомогою координаційних органів?

Зрозуміло, що опублікувати усі відгуки неможливо. Їх проаналізують фахівці Інституту соціології. І тоді ми зможемо вмістити в газеті огляд листів. А поки що пропонуємо увазі читачів найхарактерніші відповіді.

РЕЗОНАНС

■

Як на мою думку, то Союз має бути тільки як союз суверенних держав, члени якого, зберігаючи суверенні права, співпрацюють один з одним за допомогою координаційних органів.

Але якщо сказати від душі, то дуже хотілося б бачити свою рідну Україну тільки самостійною, скажімо, як Франція, Бельгія, Австрія чи Швейцарія, і співпрацювати, дружити з усіма державами світу.

А. ПОГРЕБНЯК.

м. Українськ Донецької області.

■

Проект договору про Співдружність держав, хоча він і має поки що концептуальний характер, повністю втілюватиме в життя положення і принципи Декларації про державний суверенітет України.

Моя позиція однозначна: я за співдружність або конфедерацію суверенних республік з відповідними координаційними органами.

Взагалі питання про Союзний договір дуже гостре, тому пропоную Верховній Раді республіки найближчим часом розглянути проект Союзного договору і дати офіційну чітку відповідь щодо Союзу. І ще слід провести республіканський референдум перед тим, як відбудеться союзний.

Ростислав КЛИМ.

м. Львів.

■

Прочитав ваш матеріал про референдум, що готується на 17 березня. Вважаю, необхідно зробити все можливе, аби на всенародне обговорення було винесено два запитання, запропоновані у вашій публікації. Я голосуватиму за Співдружність як союз суверенних держав.

Олексій ПУДИЧ.

м. Запоріжжя.

■

Изучив Постановление Верховного Совета о референдуме по вопросу сохранения СССР, мы сделали следующие выводы. Формулировка вопроса референдума совершенно некорректна. Обновленной федерации равноправных суверенных республик на сегодня нет и не предвидится (есть танки в Литве). Верховным Советом СССР не одобрены Декларации республик об их государственном суверенитете. СССР как федеративное государство, включающее суверенные (независимые) республики, есть политический нонсенс, не имеющий аналога в мировой практике. Упоминания в вопросе референдума гарантий прав и свободы человека любой национальности больше похожи на лживые политические лозунги времен застоя.

Таким образом в вопросе референдума содержатся лишь туманные намеки на лучшее будущее в Союзе, которым мы сыты по горло. А на деле есть конвульсивные действия Центра, приведшие, с молчаливого согласия республик, к окончательному развалу экономики и усилению центробежных настроений в народе. Где это видано, чтобы официальные представители одного государства, избранные его народом, не поддерживали решений его высшего законодательного органа на форуме другого государства? Чьи же интересы защищают народные депутаты СССР от Украины в Верховном Совете СССР? Может, пришло время поставить вопрос о доверии этим депутатам?

Мы же отдаем предпочтение созданию Содружества суверенных государств.

А. ВЕРЕЩАК, Г. СЕМЕНОВА, СТАН, ЛЫСЯК (всего 14 подписей).

г. Днепропетровск.

■

З великим задоволенням хотів би відгукнутися на вашу анкету. Шкода тільки, що в ній є лише два запитання і обидва тенденційно безальтернативні. Перше стосується мого ставлення до «збереження оновленого Союзу», друге пропонує згодитися на «утворення Співдружності як союзу суверенних держав». Відповідаю: я проти збереження оновленого Союзу, бо він ніколи не оновиться.

Друге запитання можна було б розглядати як більш реальне, якби на даному етапі нашого поступу не існувало вже сильного Центру. Коли б він розпався, тоді була б можливість створювати якісь інтернаціональні структури. Тому й на друге запитання я відповідаю — ні.

Пропоную до бюлетеня республіканського референдуму внести таке запитання: «Чи віддаєте ви перевагу створенню Незалежної Української Республіки, яка в майбутньому вирішить можливості її входження в якісь міжнародні структури?». На таке запитання я тричі відповім — так!

М. СТАСІВ.

м. Івано-Франківськ.

■

Цілком погоджуємося з пропозицією професора В. Василенка включити до бюлетеня референдуму два запитання про те, якому Союзові варто віддати перевагу — як федеративній державі чи як Співдружності суверенних держав. Ми ствердно відповідаємо на друге. Воліємо бачити Україну не закабаленою Центром, а вільною, не безправною колонією, а повноправним партнером усіх країн і народів світу.

Колектив редакції журналу «Березіль»

Ю. СТАДНИЧЕНКО, В. ДЯЧЕНКО, В. НАУМЕНКО, Є. ХОДУН, Л. КУРОХТА, А. ФОМЕНКО, М. КЛЕБАНЧУК, С. СУЛИМА.

■

Пока наша Украина не будет признана независимой и суверенной, нет смысла проводить референдум по вопросу о необходимости сохранения СССР. Далее. Когда Украина будет иметь свою Конституцию, может идти речь о референдуме. И только после разъяснительной работы о том, каким будет Союз.

17 марта уже на носу. До этого времени, очевидно, ничего окончательно и ясно не решат. А надо бы в парламенте договориться о судьбе Украины, а потом выносить свой вопрос на референдум.

Нам не нужен обновленный Союз как федерация. Я выступаю за Союз между суверенными независимыми державами без центра. Уже потом сами державы изберут себе центр и на равных будут решать свои вопросы.

А. ТЕРТИЧНЫЙ.

г. Кривой Рог.

■

Відповідь на вміщені у газеті запитання дає сама земля України, зболена, знівечена, одвічна наймичка. Станьте навіть на вулиці найгомінкішого міста і почуєте її голос — волання, просьбу використати останній шанс, від якого багатонаціональна сім'я матері-України стала б господарем усіх її багатств і перетворилася б у сонячну, вишнево усміхнену та співучу.

Я за Співдружність як союзу суверенних держав.

А ще поясніть мені, будь ласка, де та шістнадцята держава, з якою планується укласти договір? Наддержави нам не треба. На Україні дійсно народи-брати. На жаль, центр вносить розбрат. Взяти хоча б питання його референдуму. Суцільна абстракція і туманність.

К. ХАРЧЕНКО.

м. Дніпропетровськ.

Фото **Олексія ВАЩЕНКА, Олександра КЛИМЕНКА.**

Від редакції. Шановні читачі! Щиро дякуємо за ваші відгуки на публікацію «Якщо Союз, то який?». Сподіваємося, на них звернуть увагу народні депутати УРСР і внесуть до бюлетеня республіканського референдуму справді демократичне запитання, відповівши на яке ствердно, всі ми, мешканці України, матимемо надію на те, що стане наша держава дійсно суверенною.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР

Засновник — Верховна Рада Української РСР.

Адреса редакції: УРСР, 252047 Київ-47, вул. Нестерова, 4

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Думки авторів публікацій у «Голосі України» не завжди збігаються з точкою зору редакції.

Індекс 60955.

Тираж 166.150.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок — на 8 сторінках, середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

ТАРАСОВА ВЕРБА

ЯК ЗБЕРІГАЄМО СВЯТІ МІСЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Рівно і чисто лежав лютневий сніг, утоптаний на стежці до верби, яку посадив солдат Тарас Шевченко. Відтоді минуло майже півтораста літ. Розпалися і щезли мури міста-фортеці, полягли попелом укріплення і каземати. Але живе дерево, живе пам'ять, живе слово Кобзаря.

Форт на березі сивого Каспію — одне з місць, де віще слово народжувалось, міцніло і йшло в люди. Йшло через віки. І тепер звертаємось до нього за допомогою і підтримкою. З твердим переконанням у тому, що це — та правда, яке не підлягає ні наївним препаруванням політичних мрійників, ні спробам перелицювати все на світі, повернути на свій лад усталені й мудрі закони народного буття.

Чого люди їдуть в Єрусалим або в Мекку? Навіщо? Чи не дістає їм звичайних турбот? Аж надто сьогодні, коли порожньо на полицях крамниць, коли немає нічого сталого, тривкого? Коли замість портретів пересічних вождів на стінах з'явилися голі красуні? Коли діти наші обмінюються між собою не книжками, а «жувачками»? Коли вже немає того, що було, але немає і того, що буде?..

Отож, що шукають люди ось тут, серед степів Мангистау, в цьому маленькому містечку, яке сховалося від пекучих вітрів за пагорбами колишньої військової варти? Не перші вони і, мабуть, не останні. Ще лилась кров жорстокої громадянської війни, а комісари Адаївського ревкому зголосилися зберегти всі пам'ятні місця, пов'язані з іменем Кобзаря. Чи легко їм було тоді? Не важче все ж, ніж нам, нащадкам комісарської ідеї всесвітнього братерства і пролетарської, класової любові. Вони брали під захист не українця, якого пригноблював цар. Ідея не існує сама по собі. Це не знамено, яке несуть на свята. Коли у березні 1925 року Адаївський ревком спеціальним указом призначив казаха Сатангула Таджієва хранителем Шевченкового саду, людина сприйняла це не як обов'язок чи таке, чим можна знехтувати і забути. Було в цій посаді щось високе і вагоме. Самотужки Сатангул ремонтував землянку, в якій жив Тарас, копав землю і доглядав за деревами. І робив це тридцять п'ять літ. Старанно і щодня.

Відомий казахський поет, ветеран війни, який пройшов фронтами через Україну, сказав так:

Душа одна і кров одна,
одна вітчизна є у нас.
І спільна мрія і весна —
та, про яку співав Тарас.

Є таки, є спільне, що кличе людей до братерства, і до любові. І скоріш це не економічна теорія, не розрахунки продуктивності рук, а продуктивність серця і пам'яті, яка повертає нам і часи тарасової туги, і ближчі турботи адаївських ревкомівців, і часи зовсім вчорашні, про які і говорити не хотілося б, та треба.

А почну з того, що у Тарасовім саду, біля верби, яку посадив Кобзар, та біля колодязя, з якого він пив воду, познайомились з літньою людиною, головою місцевої ради ветеранів війни і праці Диханбеком Сатимовим. Знають його тут люди і тому саме йому доручили звернутися до високих гостей з України.

Скажу наперед, що вперше за всю історію сюди, у Форт-Шевченко, приїхали керівники нашої республіки. І була, вважаю, тепер не тільки слушна нагода — підписання в Алма-Аті Договору між двома суверенними державами, а була, гадаю, потреба побувати в цих святих місцях. Потреба не візитерського протоколу, а потреба душі. Про це і сказав пізніше Голова Верховної Ради України Леонід Макарович Кравчук.

— Я перегорнув альбом, де гості роблять записи, — сказав він, — і відчув, з яким теплом люди ставляться до Шевченка. Але було ще і відчуття провини. Не особистої, а провини всіх нас перед оцим місцем. Велика республіка наша має достатньо сил, щоб створити тут оазис культури і духовності.

І тут, мабуть, треба сказати, що провина таки є. Бо ще два роки тому звернулися з листом шановані люди міста Форт-Шевченко з проханням допомогти. І може, не треба було б, як кажуть, бити себе в груди з каяттям, та мова не тільки про лист та про те, що в ньому. Йдеться про перервану нитку пам'яті, про забудькуватість, яка так дорого коштує, коли нею вимірюють добрі відносини двох культур і двох народів. Отож, розмірковуючи над цим ще раз і ще раз, виконую прохання аксакалів міста Форт-Шевченко і подаю цей документ майже повністю мовою оригіналу:

«Первому секретарю Центрального Комитета Компартии Украины товарищу Щербицкому В. В.

На свете не так много городов, носящих имя великого Кобзаря.

Мы, ветераны войны и труда, из казахстанского города, носящего имя Т. Г. Шевченко (Форт-Шевченко), посоветовавшись, решили обратиться к Вам по наболевшим вопросам.

Местные жители, как зеницу ока, хранят тарасовские места, передают их из поколения в поколение. Однако мы со всей откровенностью и с большим сожалением сообщаем, что наш город за последние 20—25 лет отодвинулся как бы на второй план и выпал из комплекса общего развития региона. В результате промышленные предприятия и организации из года в год становятся маломощными, а сам город все более малолюдным. Возникла проблема занятости оставшегося населения, особенно молодежи и женщин. Все эти обстоятельства заставили нас, нисколько не унижая авторитет местных властей, с открытой душой обратиться к Вам, первому секретарю Центрального Комитета Компартии Украины, с надеждой сохранить былую славу города Форт-Шевченко и с просьбой на принятие правительством Украинской ССР официального документа по оказанию городу постоянной шефской помощи в нижеследующих вопросах:

1. По благоустройству мемориального музея Т. Г. Шевченко и территории парка.

2. По проведению реставрационных работ памятников и сооружений истории, культуры и архитектуры.

3. Учитывая благоприятные природные условия города, строительства на берегу Каспийского моря зоны отдыха трудящихся.

4. Превратить город в туристический центр.

5. Обеспечить бронирование мест для молодежи города Форт-Шевченко в высших учебных заведениях Украины.

Мы просим правильно понять нас в том, что наше обращение преследует только одну благородную цель, чтоб наши усилия в этом деле благотворно содействовали укреплению дружбы между нашими народами.

Нам хотелось, чтобы казахский город Форт-Шевченко, носящий имя великого Кобзаря, был красивым и благоустроенным, чтобы приезжие в его облике действительно ощущали заботу и внимание двух братских народов о местах пребывания Т. Г. Шевченко. Такое отношение, безусловно, оказало бы доброе влияние на воспитание подрастающего поколения в духе интернационализма и уважения к национальностям, проживающим в нашей стране.

Мы уверены, в том, что украинский народ не хуже нас будет заботиться о тарасовых местах. Ждем от Вас действенную помощь.

С чистосердечным уважением от имени ветеранов войны и труда:

**Уразбаев И.
Жусинбеков С.
Тулемаганбетов Н.
Сисембаев М.
Кульчиманова Ш.
Сатимов Д.
Избасов А.
Ибраев А.
Сантыбалдиев К.
Ниязгулов Ш.
20 февраля 1989 года».**

За короткий час перебування офіційної делегації, мабуть, немає змоги все оглянути, але відчути — є. Хоча б ту провину, яка лежить на всіх нас, — на тих, кому писали цього листа, і на тих, хто його отримав, і на тих, хто забув навіть дати відповідь, поклавши його під бюрократичне сукно. Історія колись та віддячить. Та не треба, дійсно, сипати попіл на голову. Треба просто зробити те, про що просять люди. А ще ліпше — зробити більше і краще.

— Я був у Києві, знаю особисто міністра культури України товариша Оленека, — сказав голова управління культури Мангистауського облвиконкому Кужиргаліт Талеушев. — Нам обіцяли підтримку щодо переоформлення музею. Однак справа поки що не йде. Цього літа маємо намір музей закрити, оскільки експозиція вже стоїть тривалий час без змін — майже дванадцять років. Є нагальна потреба її обновити, бо інтерес до місць перебування великого поета в Казахстані невпинно зростає.

До цього додамо, що музей, де створювалися видатні зразки світової поезії, де зроблено чимало цікавих і творчо виконаних малюнків Т. Г. Шевченком, має лише їхні копії. І це тоді, коли музейні фонди на Україні не експонують всього, що створено розумом, і руками Кобзаря. Від кого все це ми приховуємо?

Щодо оригіналів, то колектив «Голосу України» передав до музею, як експонат, перший номер парламентської газети, який вийшов з Тарасовим епіграфом.

І останнє. Є, кажуть, на Україні верба, яка зросла від пагінця тієї, що посадив колись тут, у Форті, солдат Тарас Шевченко. То чи не запитаємо себе ще раз — хто ми і звідки ми? Щоб мати право на відчуття національної гідності і право на вічне слово Кобзаря:

Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,
Що проклену святого бога,
За неї душу погублю!

Леонід САМОЙЛЕНКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Форт-Шевченко — Київ.

Фото Анатолія ПІДДУБНОГО. (Укрінформ).

Вісті з місцевих Рад

УСІМ РІВНЯМ БУТИ НА РІВНІ

ВІННИЦЯ. Тут відбулася нарада голів усіх рівнів Рад, на якій обговорено завдання місцевих Рад народних депутатів області, що випливають із Закону «Про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування». Головна мета зустрічі — порадитися з керівниками Рад, що потрібно зробити для того, аби нові положення Закону почали працювати на повну силу. Щоб кожна Рада, врешті-решт, стала повноправним господарем на своїй території, а її діяльність набула нового змісту роботи з депутатами, трудовими колективами, всім населенням. Ішлося й про те, як консолідувати та об'єднати всі партії, рухи, громадські організації для вирішення завдань, що стоять перед областю.

Віктор КАРАУШ.

СЕСІЯ ВИРІШИЛА

КІРОВОГРАД. Питання про суміщення посад голови обласної Ради народних депутатів і голови облвиконкому розглянуто тут на сесії обласної Ради. Головою обласної Ради і облвиконкому обраний В. І. Желіба, який працював головою обласної Ради народних депутатів.

Сесія розглянула також ряд питань соціально-економічного життя області.

В. МАЛИНОВСЬКИЙ, кор. Укрінформ.

МИРНО Й ПІД ОДНИМ ДАХОМ

УЖГОРОД. Міськвиконком прийняв рішення про надання приміщень для роботи правлінь місцевих осередків Української республіканської партії, Руху та Демократичної партії України. Цікаво, що місцеві осередки Руху та ДПУ працюватимуть тепер під одним дахом з міськкомом Компартії України та виконкомом міської Ради народних депутатів.

Сергій ВАСИЛЕНКО, журналіст.

ЗА МОЛОКО — АВТОМОБІЛЬ

Тернопільська область. Сесія Гусятинської районної Ради народних депутатів підбила підсумки змагання серед сільських трудівників області щодо продажу молока державі.

Перше місце віддано жительці села Коцюбинці Іванні Стахів, яка від чотирьох корів одержала 16352 кілограми молока. З фондів району доярці виділено у позачерговий продаж автомобіль «Жигулі».

Михайло ДОЛІБА, позаштатний кореспондент газети «Вільне життя».

Телеграфним рядком з Полтави

САНТЕХНІКИ ПРОТИ ПРОГРЕСУ

В Англії лудисти ламали машини, щоб уникнути безробіття. Інтелектуали, які вигадують комп'ютерні віруси, самоутверджуються. В Полтавському інженерно-будівельному інституті сантехніки знищили 30 ЕОМ. Мотиви? Нема. Просто гаряча вода з опалювальної системи пролилася на незагартовані машини. Збитки рахували на око: близько півмільйона.

ЛЮБИТЕЛЬСЬКИЙ СПОРТ В УМОВАХ РИНКУ

За рішенням загальних зборів колгоспу «Заповіт Ілліча» кожному гравцеві місцевої футбольної команди, якщо вони стануть призерами чемпіонату району, крім премії в 100 карбованців, безплатно видаватимуть ще 150 кілограмів зерна. Був колись трудодень, буде — трудогол.

ВІДКРИТО БУДИНОК ЛІТЕРАТОРІВ

Навпроти садиби І. П. Котляревського відкрито Будинок літераторів, кошти на влаштування якого зароблено літературним альманахом «Криниця», виданням обласного відділення Спілки письменників. Допомогли також спонсори — комунальники, залізничники, профспілки. Тут діятиме клуб творчої інтелігенції, недільна школа мови та літератури.

ДЕПУТАТСЬКІ ЧЕТВЕРГИ

Рішенням президії Полтавської міської Ради кожний другий четвер місяця оголошено депутатським днем. У ці дні проводитимуться засідання постійних комісій, депутатське навчання, прийом виборців, робота по округах.

ФІРМА ГАРАНТУЄ!

З'явилася принаймні надія на вчасне і якісне обслуговування телерадіоапаратури: державне ВО «Побутрадіотехніка» перетворене на обласне об'єднання орендарів. Фірма займатиметься не лише ремонтом, а й постачанням в область телеприймачів: укладено угоду з Львівським радіозаводом на постачання лише цього року 10 тисяч телеприймачів і запчастин до них.

Григорій ГРИНЬ,
власний кореспондент «Голосу України».

ЧАЕС зупиняється?

21 лютого в прес-центрі Міністерства закордонних справ України за ініціативою Комісії Верховної Ради УРСР з питань чорнобильської катастрофи відбулася прес-конференція, на якій було обговорено виконання постанови щодо зупинення Чорнобильської АЕС.

Майже всі строки, що передбачаються програмою виведення з роботи блоків ЧАЕС, зірвано, — сказав Голова Комісії Верховної Ради з питань чорнобильської катастрофи В. Яворівський. Він висловив незадоволення роботою Комісії Ради Міністрів республіки на чолі з В. Гладушем, яка всупереч парламентському рішенню почала схилятися до реконструкції ЧАЕС і експлуатації її блоків до 2007, 2008 і 2013 років відповідно. Рішення зупинити станцію, незважаючи на громадську недовіру ядерній енергетиці, фактично ігнорується.

Народний депутат Верховної Ради України В. Шовкошитний зауважив, що перший блок ЧАЕС треба зупиняти найближчим часом. Зволікання призведуть до накопичення відпрацьованого палива, переробка і схоронення якого вже сьогодні становлять проблему.

Він також сказав, що зупинення ЧАЕС аж ніяк не означає, що персонал залишиться без роботи.

Заступник Голови Ради Міністрів України В. Гладуш сказав, що необхідність виконання програми не викликає сумнівів. Але щоб не сталося зниження рівня життя в республіці, у ті ж строки треба забезпечити заміщення виведеної потужності. Можливий варіант — введення трьох блоків з більш безпечними реакторами типу ВВЕР. Суверенітет політичний неможливий без суверенітету енергетичного. А гоніння на ядерну енергетику скидається на те, що було з генетикою та кібернетикою. Альтернативи ядерному паливу немає.

Директор ВО «Чорнобильська АЕС» М. Уманець відкинув докори за зволікання у виконанні програми виведення блоків з роботи. Він запевнив, що буде зроблено все для її ... ча і вва... вим повторе... року. Завжд... ри, — сказа... мось поступ... шими, але ц... відмовлення... вже деякі м... няли рішен... ня існуючих... нових АЕС... будувати ... лінської АЕ... пустити зу... Україна мо... такому ж ст...

Щодо мо... років, то М... жив, що в ... сидіти, скл... будівництво... шої чи за... вже як вирі... ває понад д... жемо прост...

Начальни... ного округ... нагля... ко зау... програма м... характер. ... йти узгодж... дом, але д... йшло. ... РБМК, то... ція чи рек... же зроби... оскільки ві... калізації ... вважає мо... роботу цих... ж... поту...

На заве... ський заув... вити крапк... відацією ... Чорнобиль...

спеціал...
дент «Г...

МІТИНГ НА ПЛОЩІ СЛАВИ

На підтримку і захист Збройних Сил, гласності і демократії виступили учасники мітингу, що відбувся у столиці України. Він проведений з ініціативи Київської міської ради ветеранів війни і праці на честь 73-ї річниці Радянської Армії і Військово-Морського Флоту.

Площу Слави заповнили воїни Київського гарнізону, ветерани війни і праці, воїни-інтернаціоналісти, представники трудових колективів і громадських організацій міста-героя.

На мітингу прийнято звернення, в якому його учасники закликали співвітчизників зміцнювати єдність армії і народу, віддати 17 березня свої голоси за єдиний Союз Радянських Соціалістичних Республік.

Фото Укрінформ.

ЦІНИ І ЦІН...

Експрес-інтерв'ю

На Україні понад 20 видавництв. «Наукова думка» — найбільше в республіці, друге в Союзі й третє у світі видавництво за обсягом книжкової продукції. Тут 16 редакцій з різних галузей знань. Загальний прибуток — 2800 тисяч карбованців. Яка доля видавництва завтра? Про це розмова з завідуючим відділом літератури і мистецтва Д. ДЕРКАЧЕМ.

— Дмитре Борисовичу, ринок — це не страшно?

— Видавництво підпорядковане Академії наук, ми не маємо самопливу рукописів і можливості самим вибирати матеріали для друку. А цього року нам залишено всього 50 відсотків паперу.

— Тобто, повністю залежите від рішень Академії?

— Тепер уже можемо дещо вибирати й навіть повертати рукописи, визнані редакцією не вартими друку. Частина видань залишається збитковими — монографії, розвідки, дисертації з невеликим тиражем. Але й без них не можна.

— Можна сказати, що видавництво на грані банкрутства?

— Покриваємо збитки за рахунок видання Грушевського, Яворницького, 20-томника Рильського, 12-томника Тичини, твори Васильченка дали прибуток 200 тисяч карбованців.

— Водночас зросли ціни на видання українських класиків, що може спричинити послаблен... ратурної ...

— Я т... же щоро... ше ... вид...ниц... дання на... мітки, ко... матеріал, ... ціни вищ...

— Чи ... не видав... з самвида...

— Дер... не встига... гукувати... Часом к... роками. ... годі й ка... лені ком... рашній д...

— На... україніст... працю з... інших кр...

— Як... мови зв... них пр... дачу па... нади че... лютні ви...

— М... головна ... прибуто...

— ... діймати ... ховність... яти наш... видання... го, 20-т... нової і... країнсь... окрім ... предста... забуті, а ... пори.

БЛАГОДІЙНІСТЬ І КОМЕРЦІЯ

Спочатку стихійно зібрався колектив однодумців, об'єднаних бажанням організувати систему ефективної допомоги чорнобильцям. Починання підтримали обласна Рада народних депутатів, обласна спілка незалежних профспілок, ряд великих підприємств Донеччини.

Так з'явився благодійний фонд «Чорнобиль», особливістю якого має стати, за задумом його творців, самоокупність. Шляхом створення малих підприємств та комерційної діяльності фонд має намір заробляти гроші. Не відмовляється «Чорнобиль» й від благодійних внесків.

Як повідомив комерційний директор фонду А. Трофимов, вже виділено близько 50 тисяч карбованців для одноразової допомоги учасникам ліквідації аварії. Лікарні, де відновлюють здоров'я чорнобильців та «афганців», буде передано близько 50 тисяч одноразових шприців.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

...АЕС зупиняється?

...заміщення виве...сті. Можливий ...введення трьох ...ш безпечними ...типу ВВЕР. Су...літичний немож...ливий без суверенітету енергетичного. А гоніння на ядерну енергетику скидається на те, що було з генетикою та кібернетикою. Альтернативи ядерному паливу немає.

Директор ВО «Чорнобильська АЕС» М. Уманець відкинув докори за зволікання у виконанні програми виведення блоків з роботи. Він запевнив, що буде зроблено все для її виконання, хоча і вважає неможливим повторення аварії 1986 року. Завжди будуть реактори, — сказав він, — що чимось поступаються перед іншими, але це ж не привід для відмовлення від них. У Росії вже деякі місцеві Ради прийняли рішення про розширення існуючих чи будівництво нових АЕС. Литва просить будувати третій блок Ігналінської АЕС, Вірменія — пустити зупинену станцію. Україна може опинитися в такому ж стані.

Щодо мораторію на п'ять років, то М. Уманець зауважив, що в цей час не слід сидіти, склавши руки, адже будівництво нової АЕС — нашої чи зарубіжної — (це вже як вирішить уряд) — триває понад десять років. І можемо просто запізнитися.

Начальник Південно-Західного округу Держпроматомнагляду СРСР ...ем'яненко зау...жив, що ...зроблена програма має концептуальний характер. Вона повинна пройти узгодження з Атомнаглядом, але до цього ще не дійшло. Щодо реакторів РБМК, то ніяка модернізація чи реконструкція не може зробити їх безпечними, оскільки відсутня система локалізації аварії. Атомнагляд вважає можливим дозволити роботу цих реакторів на зниж... потужності.

На завершення В. Яворівський зауважив, що рано ставити крапку в роботі над ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Олексій БРЕУС,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Телеграфним рядком із Сум

СКІЛЬКИ ЇХ ПОЛЯГЛО...

Історико-просвітянське товариство «Меморіал» провело день пам'яті жертв українського народу в XX-му столітті. Програма, а в ній були тематичні виставки, лекції, зустрічі з колишніми репресованими, завершилася мітингом, гаслом якого стали слова: «Насильству, диктатурі — ні!».

ЦЕ ВАМ НЕ КИЇВ

Сумська міська Рада, дбаючи про відродження національної символіки, вирішила поряд з Державним прапором Української РСР вважати національним символом синьо-жовтий прапор. Менше місяця над будинком міської Ради сусідили державний та національний стяги. Під покровом ночі група невідомих пробралася на дах і зірвала двоколірне полотнище. Знайти зловмисників не вдалося.

СТОЇТЬ ГОРА ВИСОКАЯ

І не просто стоїть, а щодня росте. У ній вже близько 10 мільйонів тонн фосфогіпсу — екологічно шкідливих відходів виробничого об'єднання «Хімпром». Були наміри використовувати матеріал бодай для шляхового будівництва, але санітарна служба категорично заборонила це.

У ВІЛЬНЕ ПЛАВАННЯ

вирушили ціни в щойно відкритому спеціалізованому магазині по торгівлі телевізорами Львівського об'єднання «Електрон». За модель з імпортним кінескопом, наприклад, тут просять більше двох тисяч карбованців. Судячи з перших днів роботи, затоварення салону не загрожує.

З НИМИ МОЖНА ЙТИ В РОЗВІДКУ

Машинобудівники НВО імені М. Фрунзе почали виготовляти оригінальні компресорні станції для сейсмологічної розвідки нафти й газу на прибережному шельфі. Перші станції будуть встановлені на геофізичних суднах, що працюють у північних морях.

«ІСУС ХРИСТОС, МІРІАМ ТА ІУДА»

Прем'єра спектаклю з такою назвою за маловідомим твором Лесі Українки на сцені обласного театру драми та музичної комедії імені М. Щепкіна стала помітною подією в культурному житті обласного центру.

СУТО ЧОЛОВІЧА КОМПАНІЯ

Школа № 8, де учні поглиблено вивчають англійську, приймає в ці дні групу юнаків з міста Мейдстон (Великобританія), представників тамтешньої граматичної школи. Гості відвідують уроки англійської мови, спілкуються з ровесниками, знайомляться з історією та культурою Сум. Через місяць відбудеться візит-відповідь юних сумчан до графства Кент.

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

...ПЛОЩІ СЛАВИ

...Армії і Військо...Флоту.
...заповнили вої...гарнізону, вете...праці, воїни-інтер...представники тру...ивів і громадських ...іста-героя.

На мітингу прийнято звернення, в якому його учасники закликали співвітчизників зміцнювати єдність армії і народу, віддати 17 березня свої голоси за єдиний Союз Радянських Соціалістичних Республік.

Фото Укрінформ.

...МЕРЦІЯ

...заробляти гроші. ...стається «Чорно...благодійних вне...

...мив комерційний ...онду А. Трофи...дійно близько 50 тисяч карбованців для одноразової допомоги учасникам ліквідації аварії. Лікарні, де відновлюють здоров'я чорнобильців та «афганців», буде передано близько 50 тисяч одноразових шприців.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

ЦІНИ І ЦІННОСТІ

Експрес-інтерв'ю

На Україні понад 20 видавництв. «Наукова думка» — найбільше в республіці, друге в Союзі й третє у світі видавництво за обсягом книжкової продукції. Тут 16 редакцій з різних галузей знань. Загальний прибуток — 2800 тисяч карбованців. Яка доля видавництва завтра? Про це розмова з завідуючим відділом літератури і мистецтва Д. ДЕРКАЧЕМ.

— Дмитре Борисовичу, ринок — це не страшно?

— Видавництво підпорядковане Академії наук, ми не маємо самопливу рукописів і можливості самим вибирати матеріали для друку. А цього року нам залишено всього 50 відсотків паперу.

— Тобто, повністю залежите від рішень Академії?

— Тепер уже можемо дещо вибирати й навіть повертати рукописи, визнані редакцією не вартими друку. Частина видань залишається збитковими — монографії, розвідки, дисертації з невеликим тиражем. Але й без них не можна.

— Можна сказати, що видавництво на грані банкрутства?

— Покриваємо збитки за рахунок видання Грушевського, Яворницького, 20-томника Рильського, 12-томника Тичини, твори Васильченка дали прибуток 200 тисяч карбованців.

— Водночас зросли ціни на видання українських класиків, що може спричинити послаблення інтересу до літературної спадщини...

— Я так не вважаю. Адже ш...року класики — де...ше... видаються ...ншими вид...цтвами. А ...ші видання наукові, містять примітки, коментарі, додатковий матеріал, тож відповідно й ціни вищі.

— Чи спроможне державне видавництво конкурувати з самвидавом?

— Державні видавництва не встигають оперативно відгукуватись на всі потреби. Часом книга йде до друку роками. А про технічну базу годі й казати: щойно поставлені комп'ютери — вже вчорашній день.

— На Першому конгресі україністів йшлося про співпрацю з україназнавцями з інших країн...

— Як правило, усі розмови зводилися до економічних проблем — про передачу паперу із США й Канади через Фінляндію, валютні внески.

— Можна подумати, що головна мета видавництва — прибуток...

— ...а тим часом треба піднімати вкрай зубожілу духовність. Цьому повинні сприяти наші найближчі плани— видання праць Грушевського, 20-томника Драгоманова, нової історії пожовтневої української літератури, де, окрім відомих імен, будуть представлені незаслужено забуті, а також — митці діаспори.

Вела розмову
Юліана ШЕВЧУК.

Болить

НЕ ХВОРІЙТЕ: У НАС СТРАЙК

Не рекомендували хворіти 20 лютого своїм пацієнтам працівники охорони здоров'я Закарпатської області: саме в цей день вони вирішили провести попереджальний страйк на знак протесту проти нерішучих дій уряду щодо поліпшення умов роботи та побуту працівників галузі, підвищення їм заробітної платні.

Спочатку вирішили обмежитись акціями протесту у вигляді мітингів та зборів. Вони відбулися майже у всіх медичних колективах області. Телеграми про це надійшли у галузевий обком Незалежної профспілки Хустського, Тячівського, Перечинського, Воловецького та інших районів. У повідомленнях, зокрема, зазначалося: «Ми всебічно підтримуємо вимоги, спрямовані на захист працівників охорони здоров'я. Засуджуємо нерішучість у цій справі уряду. Вимагаємо негайного вирішення проблеми».

До речі, наприкінці минулого року в республіканському ЦК Незалежної профспілки медпрацівників відбувся «круглий стіл» з участю високих представників Ради Міністрів УРСР, Міністерств охорони здоров'я, фінансів тощо. Тоді прозвучала тверда обіцянка поліпшити умови роботи та побуту працівникам галузі, передбачити в республіканському бюджеті підвищення їм заробітної плати.

Однак обіцянка — цяцянка. Тому й вдалися медики до крайніх дій.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Закарпатська область.

Від редакції: подібні акції відбулися і в інших областях.

Спорт

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ФУТБОЛ. Футболісти київського «Динамо» повернулися додому після двотижневого перебування в Греції. Тепер наші земляки розпочнуть завершальний етап підготовки до чвертьфінального матчу розіграшу Кубка кубків з іспанською «Барселоною», що пройде, як відомо, 6 березня на Республіканському стадіоні в Києві.

В Ужгороді, в Палаці спорту «Юність», завершився четвертий міжнародний турнір з міні-футболу на приз заслуженого майстра спорту Стефана Решка. Перше місце посіла збірна Грузії, яка у вирішальному матчі виграла — 7:6 — у команди СПТУ-29 з Києва. Найкращим гравцем турніру названо тбіліського захисника Олександра Рехвіашвілі, якому вручили спеціальний приз «Голосу України». Детальну розповідь нашого спеціального кореспондента про ці змагання читайте в одному з наступних номерів газети.

ШАХИ. З сенсації розпочався міжнародний турнір в іспанському місті Лінаресі. Український гросмейстер Василь Іванчук зі Львова білими переміг чемпіона світу Гаррі Каспарова.

ОЛІВ'Є КУ...

У Київсь... долі зігран... п'єсою Р. Т... сяць коміса... новка О. Бу... ди колектив... друзі театр... зауважив, ... варто перей... ши у назві ... ника». Слу... більше, що... каламбурна... французькі ... ко курять ... похваляючи... портним тю...

На знімку... ков у ролі ...

ЛЕСЯ І КУ...

З нагоди... раїнки наш... казало тел... Спокусила, ... драми... 80 літ тому, ... ніх дискусі... Але, здаєт... ність і під... зробивши і... майже міт... Лесі за псе... тунками ... же стоїть ... тизована ... не настав ... го ювілею ... никах ще ... на обов'язк... «борець». ... змінилося, ... жує підміне...

Хри...

З О...

Хоронят... Кривинюк... рідній зем...

Листопа... цесія німе... сбургом. З... голову До... молодша с... руч» — по... автор цих ...

виконання, хо-
кає неможлин-
ня аварії 1986
будуть реакто-
він, — що чи-
ться перед ін-
ж не привід для
ід них. У Росії
еві Ради прий-
про розширен-
чи будівництво
Литва просить
етій блок Ігна-
. Вірменія —
нену станцію.
опинитися в
торію на п'ять
Уманець заува-
ей час не слід
ши руки, адже
вої АЕС—на-
ижної — (це
ть уряд)—три-
ть років. І мо-
запізнитися.
Південно-Захід-
Держпроматом-
Р … ем'яненн
що … зроблена
концептуальний
а повинна про-
з Атомнагля-
що не ді-
до реакторів
яка модерніза-
трукція не мо-
іх безпечними,
тя система ло-
рії. Атомнагляд
ивим дозволити
еакторів на зни-
ості.
ння В. Яворів-
, що рано ста-
роботі над лік-
ідків аварії на
ій АЕС.

ексій БРЕУС,
кореспон-
су України».

…ОСТІ

інтересу до літе-
щинни…

не вважаю. Ад-
класики — де-
ться … іншими
ми. А … ші ви-
і, містять при-
арі, додатковий
відповідно й

оможне держав-
тво конкурувати

ні видавництва
оперативно від-
а всі потреби.
йде до друку
ро технічну базу
; щойно постав-
ери — вже вчо-

ерійному конгресі
шлося про спів-
раїнознавцями з

авило, усі роз-
ся до економіч-
и — про пере-
із США й Ка-
Фінляндію. ва-

подумати, що
видавництва

часом треба пі-
ай зубожілу ду-
м повинні спри-
иближчі плани—
ць Грушевсько-
ка Драгоманова,
пожовтневої ук-
ітератури, де,
них імен, будуть
незаслужено за-
к — митці діас-

Вела розмову
ана ШЕВЧУК.

Телеграфним рядком із Сум

СКІЛЬКИ ЇХ ПОЛЯГЛО...

Історико-просвітянське товариство «Меморіал» провело день пам'яті жертв українського народу в XX-му столітті. Програма, а в ній були тематичні виставки, лекції, зустрічі з колишніми репресованими, завершилася мітингом, гаслом якого стали слова: «Насильству, диктатурі — ні!»

ЦЕ ВАМ НЕ КИЇВ

Сумська міська Рада, дбаючи про відродження національної символіки, вирішила поряд з Державним прапором Української РСР вважати національним символом синьо-жовтий прапор. Менше місяця над будинком міської Ради сусідили державний та національний стяги. Під покровом ночі група невідомих пробралася на дах і зірвала двоколірне полотнище. Знайти зловмисників не вдалося.

СТОЇТЬ ГОРА ВИСОКАЯ

І не просто стоїть, а щодня росте. У ній вже близько 10 мільйонів тонн фосфогіпсу — екологічно шкідливих відходів виробничого об'єднання «Хімпром». Були наміри використовувати матеріал бодай для шляхового будівництва, але санітарна служба категорично заборонила це.

У ВІЛЬНЕ ПЛАВАННЯ

вирушили ціни в щойно відкритому спеціалізованому магазині по торгівлі телевізорами Львівського об'єднання «Електрон». За модель з імпортним кінескопом, наприклад, тут просять більше двох тисяч карбованців. Судячи з перших днів роботи, затоварення салону не загрожує.

З НИМИ МОЖНА ЙТИ В РОЗВІДКУ

Машинобудівники НВО імені М. Фрунзе почали виготовляти оригінальні компресорні станції для сейсмологічної розвідки нафти й газу на прибережному шельфі. Перші станції будуть встановлені на геофізичних суднах, що працюють у північних морях.

«ІСУС ХРИСТОС, МІРІАМ ТА ІУДА»

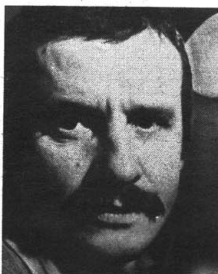
Прем'єра спектаклю з такою назвою за маловідомим твором Лесі Українки на сцені обласного театру драми та музичної комедії імені М. Щепкіна стала помітною подією в культурному житті обласного центру.

СУТО ЧОЛОВІЧА КОМПАНІЯ

Школа № 8, де учні поглиблено вивчають англійську, приймає в ці дні групу юнаків з міста Мейдстон (Великобританія), представників тамтешньої граматичної школи. Гості відвідують уроки англійської мови, спілкуються з ровесниками, знайомляться з історією та культурою Сум. Через місяць відбудеться візит-відповідь юних сумчан до графства Кент.

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Новини навколомистецькі

ОЛІВ'Є КУРИТЬ «ПРИМУ»

У Київському Театрі-на-Подолі зіграно 100-ту виставу за п'єсою Р. Тома «Медовий місяць комісара поліції» (постановка О. Булиги). З цієї нагоди колектив вітали критики й друзі театру. Один з гостей зауважив, що тепер виставу варто перейменувати, помінявши у назві «комісара» на «сотника». Слушна пропозиція, тим більше, що вистава — дуже каламбурна: там, приміром, французькі поліцейські хвацько курять київську «Приму», похваляючись при цьому «імпортним тютюном».

На знімку: Володимир Волков у ролі комісара Олів'є.

МИ ВСІ УЧИЛИСЯ ПОТРОХУ

Що таке Київська Русь? Моя трирічна племінниця відповіла, що не знає. Приблизно таку ж відповідь я отримала від 12-13-літніх киян, причому не з вулиці, а з певного, досить вибраного кола. Усі вони знають, що є такий кінотеатр і навіть кафе. Потім хтось пригадав, що «до революції Київ був столицею чогось». І князя одного пригадали — Богдан Хмельницький! І ніхто не згадав про Київську Русь як державу, що вже тисячу літ тому мала свою неповторну літературу, архітектуру, образотворче мистецтво, медицину, бібліотеки, школи.

Може, у тих київських школах дітей учили краще, ніж тепер?

Ганна РАКОЇД.
Київ.

ТУТ БУВ ВЛАСНИК

Мистецтво належить тому, кому воно належить. І той, кому воно належить, робить з ним усе, що хоче. У Києві, на Володимирській вулиці, невідомими «власниками» попсовано скульптури XI — XIII століть. Потерпілі скульптури відвезено на реставрацію. А ті, кому вони «належали», — лишилися...

Фото Андрія КОТЛЯРЧУКА.

ЛЕСЯ І КУЛЬТУРИЗМ

З нагоди ювілею Лесі Українки наше телебачення показало телевиставу «Оргія». Спокусила, мабуть, актуальність драми, написаної ніби не 80 літ тому, а в розпалі нинішніх дискусій про суверенітет. Але, здається, якраз актуальність і підвела телевиставу, зробивши її надто тілесною, майже мітингово прямою. У Лесі за псевдоримськими лаштунками стояла Україна, тут же стоїть тільки наша заполітизована свідомість. Мабуть, не настав час для справжнього прочитання поетеси. У підручниках ще недавнього часу вона обов'язково значилася як «борець». Схоже, нічого не змінилося, культура продовжує підмінятися культуризмом.

Христофор ГРУША.

Телеграфним рядком із Запоріжжя

ПОДАЙТЕ КІЛЬКА МІЛЬЙОНІВ

За повідомленням голови ради трудового колективу Дніпрогесу Олександра Чернишова, перший секретар міськкому компартії Петро Ванат розіслав на заводи і фабрики листа з проханням переказувати на рахунок очолюваної ним організації по кілька тисяч карбованців, на які міськком, мовляв, збирається придбати відеотехніку для військовослужбов ц і в. Сума може становити кілька мільйонів карбованців.

СЕЛО КОМП'ЮТЕРИЗУЄТЬСЯ

Школярі села Михайлівка Вільнянського району відтепер мають змогу навчатися та розважатися на комп'ютерах «Корвет», які придбав для них місцевий радгосп.

30 КРАДІЖОК ЩОДОБИ

З початку лютого в області зареєстровано 513 (дані на 22 лютого) крадіжок та пограбувань особистого та державного майна. Розкрито лише 121 злочин.

Олександр МИХАЙЛЮТА,
власний кореспондент «Голосу України».

Болить

НЕ ХВОРІЙТЕ: У НАС СТРАЙК

Не рекомендували хворіти 20 лютого своїм пацієнтам працівники охорони здоров'я Закарпатської області: саме в цей день вони вирішили провести попереджальний страйк на знак протесту проти нерішучих дій уряду щодо поліпшення умов роботи та побуту працівників галузі, підвищення їм заробітної платні.

Спочатку вирішили обмежитись акціями протесту у вигляді мітингів та зборів. Вони відбулися майже у всіх медичних колективах області. Телеграми про це надійшли у галузевий обком Незалежної профспілки Хустського, Тячівського, Перечинського, Воловецького та інших районів. У повідомленнях, зокрема, зазначалося: «Ми всебічно підтримуємо вимоги, спрямовані на захист працівників охорони здоров'я. Засуджуємо нерішучість у цій справі уряду. Вимагаємо негайного вирішення проблеми».

До речі, наприкінці минулого року в республіканському ЦК Незалежної профспілки медпрацівників відбувся «круглий стіл» з участю високих представників Ради Міністрів УРСР, Міністерств охорони здоров'я, фінансів тощо. Тоді прозвучала тверда обіцянка поліпшити умови роботи та побуту працівникам галузі, передбачити в республіканському бюджеті підвищення їм заробітної плати.

Однак обіцянка — цяцянка. Тому й вдалися медики до крайніх дій.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Закарпатська область.

Від редакції: подібні акції відбулися і в інших областях.

Спорт

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ФУТБОЛ. Футболісти київського «Динамо» повернулися додому після двотижневого перебування в Греції. Тепер наші земляки розпочнуть завершальний етап підготовки до чвертьфінального матчу розіграшу Кубка кубків з іспанською «Барселоною», що пройде, як відомо, 6 березня на Республіканському стадіоні в Києві.

В Ужгороді, в Палаці спорту «Юність», завершився четвертий міжнародний турнір з міні-футболу на приз заслуженого майстра спорту Стефана Решка. Перше місце посіла збірна Грузії, яка у вирішальному матчі виграла — 7:6 — у команди СПТУ-29 з Києва. Найкращим гравцем турніру названо тбіліського захисника Олександра Рехвіашвілі, якому вручили спеціальний приз «Голосу України». Детальну розповідь нашого спеціального кореспондента про ці змагання читайте в одному з наступних номерів газети.

ШАХИ. З сенсації розпочався міжнародний турнір в іспанському місті Лінаресі. Український гросмейстер Василь Іванчук зі Львова білими переміг чемпіона світу Гаррі Каспарова.

З СІМЕЙНОГО АРХІВУ

Хоронять Ольгу Косач-Кривинюк. Ховають не на рідній землі...

Листопад 1945-го. Іде процесія німецьким містом Аугсбургом. За труною схилила голову Дора Косач — наймолодша сестра поетеси. Поруч — поет Василь Барка, автор цих рядків (у мене й збереглося це фото), критик та літературознавець Юрій Шевельов (Шерех). Пройшло фото до нас через усю Атлантику. Німий свідок сімдесятилітньої трагедії української інтелігенції.

Люди, що проводжають в останню путь сестру поетеси, у воєнні лихоліття залишили свою землю. Пригнічені сталінізмом, вони вважали: «Якщо така Родіна — то краще ніякої».

Цвіт нашої нації оселявся на чужині, де живив осередки рідної культури і мови.

Цей знімок — не лише фотофакт. Скоріше — фрагмент ще не дослідженої царини української духовності.

Микола СТУДЕЦЬКИЙ.

КРАПКИ НАД "і" СТАВИМО РАЗОМ

З ПОШТИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

ЗАВЕРШУЄМО ПУБЛІКАЦІЮ ВІДГУКІВ ЧИТАЧІВ НА СТАТТЮ «КІЛЬКА КРАПОК НАД «і» 11.01.91. ЩИРО ВДЯЧНІ ВСІМ, ХТО ВИСЛОВИВ СВОЇ МІРКУВАННЯ.

...Ваша стаття «Кілька крапок над «і» викликає і згоду, і сумніви щодо питань, у ній поставлених. Усе-таки хто ж я був і є проти вільної держави України в спілці суверенних держав? Доки немає відповіді на це запитання, крапки над «і» ставити рано.

В. РЯБЕЦЬ.

Київ.

□

... Не діліть Україну на Західну і Східну! Категорично протестую проти такого поділу. Як можна прославляти дружбу України і Росії (дай, Боже, щоб навіки) і розривати свій народ на дві частини? А що таке є — гарантую. Поїдьте в села, де немає опозиції. Послухайте народ, звідки в нього образ ворога. То, може, КПУ щось зробила, аби зруйнувати цей стереотип? Якщо в активі Руху є "Червона Рута", «Живий ланцюг», «Запорізька Січ», то з боку КПУ подібних акцій щось не пам'ятаю. Чи знову дружбу будемо тримати на диктатурі? В народ потрібно йти, а не співати собі дифірамби! Всім — і комуністам, і демократам. Не ворог я людини-комуніста, та і як можна ворогувати, коли друг — комуніст, сусід — комуніст і серед родичів комуністи є. То що ж — мій народ мені ворог? Ні. Але змінювати щось потрібно. Може, підкажете, бо так жити неможливо.

А. ЛЕВЧЕНКО.

Світильне
Київської області.

□

...Ваша стаття і справедлива, і правдива, але не у всіх аспектах я з вами згоден. Суверенітет України — це поки що папір і слова, а народ уже більше словам не вірить. Це все вже було. Ох, який бідний наш народ! Наше життя залежить лише від царя. А ті царі тільки обіцяти вміють, а виконувати обіцянки не хочуть. Що було за Сталіна, за Брежнєва — знаємо, а от що зараз коїться? Теж багато слів, а мало діла.

П. БУРЛАКА.

Кремінна
Луганської області.

□

...Ви пишете: «...Сучасних комуністів їх противники звинувачують у всіх смертних гріхах». Не комуністів, а їх ідеї, які призвели до нинішнього жахливого становища. А братовбивство в Литві хіба не комуністи спровокували? Хіба можна відстоювати ідеї, які майже за 100-річчя не дали позитивних результатів у жодній країні світу? По-друге, «...Важким тягарем лягли на плечі партії злочини сталінщини...». Пробачте! Мільйони рядових на місцях втілювали в життя ідеї класової боротьби.

О. КАЛІНІЧЕНКО.

Донецьк.

□

...Події в Литві свідчать, що диктатура проходить (Е. Шеварднадзе: «Диктатура не пройде»). Ні, вона проходить. Усе, що сталося в Литві, може статися в кожній з республік, якщо вона буде діяти відповідно до своєї Декларації про суверенітет. Який же урок можна винести з цих подій? По-перше, кожна республіка повинна мати свої збройні сили, що були б здатні захистити суверенітет у разі виникнення загрози. Не можна не помітити, як іде наступ на гласність, на демократію. Зверніть увагу: в усіх Указах Президента СРСР, в усіх постановах даються вказівки урядам республік — що і як робити. Оце вам і суверенітет! Ви пишете, що тоталітаризм народжується відсутністю демократичної культури. Що ж заважає розумним людям боротися проти тоталітаризму? Людей, відданих своєму народу, дуже мало. Я вірю тільки всім демократичним партіям України і трішки Л. Кравчуку та В. Фокіну. І хоча ми лише на початку шляху до демократичної культури, це не означає, що ми приречені на десятки років.

Н. ГУНЬКО.

Слов'янськ
Донецької області.

□

...Я представниця простого народу, а думки простого народу вам, думаю, не байдужі. Постійно стежу за засіданнями сесії Верховної Ради УРСР, і в мене склалася особиста думка про депутатів. До шановного автора статті я ставлюсь з повагою, аж поки він не порушує питання про комуністів. Зокрема, ви пишете: якщо комуністи підуть у відставку з відповідальних посад, то нас чекає хаос. А куди більшого хаосу, ніж зараз?

М. ВІРЧЕНКО.

Комунарськ
Луганської області.

□

...Коли говорять «Геть комуністів!», то навряд чи хто із серйозних людей в опозиції має на увазі, скажімо, комуніста В. Фокіна. Невiгластво, некомпетентність, безкультур'я нічого спільного з комунізмом не мають, це те саме, коли середньовічних лицарів називати послідовниками Христа. Я, шановний пане редакторе, взагалі підозрюю, що останнім комуністом був Л. Троцький.

Т. ГИГАР.

Красилів
Рівненської області.

□

...Всі республіки колишнього Союзу повинні своїми багатствами розпоряджатися самі, без будь-якого втручання Центру, Україна — не виняток. Я повністю підтримую нашого шановного В. Фокіна, щоб Центр визначив частину зовнішнього боргу України, аби ми самі могли розрахуватися з боргами і ні в якому разі не потрібно нам знову влазити в борги, в нові пастки Центру, нам цього діти і онуки не простять. Наш парламент мусить твердо стояти на позиціях проголошеної Декларації. Уряд України повинен самостійно розвивати зв'язки з іншими республіками.

П. СЕМЕНЮК.

Старокостянтинів
Хмельницької області.

□

...Часу до референдуму лишилось обмаль, а люди, більшість з них, не тільки не визначились, за що голосувати, але й не розуміють, що від них вимагають. У їхньому розумінні Союз суверенних держав — це розвал Союзу Радянських Соціалістичних Республік. І ніякі докази до простого селянина чи робітника не доходять. Чому засоби масової інформації не проводять ніякої роз'яснювальної роботи? Невже політики України не бачать небезпеки цього заходу, якого так чекає Центр? Розрахунок Центру правильний, і я впевнено можу сказати, що коли ми, народ України, отак мовчки прийдемо до цього дня, для нас стане неминучим прибалтійський варіант. Люди не будуть голосувати за розвал СРСР. І якщо станеться саме так, Центр, заручившись підтримкою народу, вдасться до спроби нав'язати свою волю республікам, суверенітет яких до цього часу офіційно не визнав. А якщо це не вийде, введе скрізь президентське правління. Наслідки передбачити неможливо.

У своїй статті «Кілька крапок над «і» ви закликали об'єднатися усі партії і рухи для виконання завдань, першочергових для нашої багатостраждальної України. Я — робітник. І, хоча не дуже добре розуміюся на політиці, бачу й розумію, що всі люди із здоровим глуздом, політики вони чи ні, хочуть жити мирно, вільно і щасливо.

Б. ШИНКАРЕНКО.

Миргород
Полтавської області.

□

...Не праві ті, хто змальовує минулі 73 роки лише чорною фарбою. Адже п'ятирічки, особливо довоєнні, виконували з величезним ентузіазмом, що ніяк не могли робити «раби». Минули тяжкі роки колективізації, але ж колгоспи перед війною вже нагодували народ! Спитайте старих людей, і вони скажуть: «Якби не напали на нас фашисти, то ми жили б зараз добре». Я син селянина, сам ще хлопчиком працював у колгоспі погоничем і орачем. Важко було, але радісно трудитись у колективі...

П. РЕДЬКО.

Кіровоград.

□

...Я не належу до противників Компартії, але деякі її дії виправдати не можу. Мені навіть інколи здається, що під назвою Комуністичної ховається якась інша партія, яка чомусь не любить України. Якщо відсутність демократичної культури і традицій обернулася тоталітаризмом, то відсутність ЧОГО обернулась страшним голодомором? Чи, може, це просто помилка, яку мусить використати опозиція? А Чорнобиль? І якщо не до всіх бід має відношення Компартія, то чому вона — така могутня і згуртована — не зробила нічого, аби захистити свій народ?

В. КОВАЛЬ.

Київська область.

□

...Боляче вражає те, що головний редактор «ГУ» — а він же обраний парламентом України — живе старим мисленням (таке мислення в більшості членів КПРС), при якому будь-які позитивні зрушення в житті нашого народу — як милостиня, шматок хліба, ним же заробленого. А задоволення приносить те, що в одній третині статті «Кілька крапок над «і» автором викладено істинні думки і прагнення народів України, особливо там, де мова йде про суверенітет нашої республіки.

В. ЗАЛІЗНЯК.

Заліщики
Тернопільської області.

□

...Історія свідчить, що українців завжди тягли в різні боки, та й зараз тягнуть з не меншими силами та натхненням. Нас не навчили жити без образу ворога. Українців тягнуть одного на другого: західного «бандеру» на східного «москаля», греко-католика — на православного, а того — на автокефаліста, демократа — на партократа, а всіх разом — назад, від реального суверенітету. Звідси висновок: хто хоче реального суверенітету, повинен зараз відкласти свої політичні амбіції, вузькопартійні чи регіональні інтереси, а зайнятися пошуком того, що об'єднає народ України, як ви говорите, у «великий батальйон». Це повинні зробити як лідери опозиції, так і лідери більшості. Зараз не час для з'ясування ролі КПРС, вишукування компромату на своїх ідейних супротивників у парламенті і розведення своїх виборців у цих питаннях по різні сторони барикад. Досить вже десантів зі Сходу та Заходу під Верховну Раду! Ми занадто політизувалися останнім часом — пора приступати до праці, тут я з вами згоден.

Б. ГРИНЧУК.

Стоянці
Мостиського району
Львівської області.

Наболіле

Хто захистить?

Скоро виповниться 50 років, як гітлерівська військова машина почала топтати нашу землю, губити людські душі. Відгомін тих літ для мене повсякдень озивається пекучим болем.

І ось чому. Напередодні війни померли батьки. І я з меншим братиком подалася в найми. Ворогу не бажаю звідати тих страждань і поневірянь двох маленьких безбатченків. Та як-не-як, а склали трішечки грошенят, люди допомогли, і купили ми собі теличку. Скільки то було радості! До уваги й не брали, що носили латане-перелатане лахміття, недоноски чужих дітей. Тішилися, що нарешті у нас буде хоч своє молоко...

А тут війна. Разом з людьми ховали свою корівчину аж до морозів у лісі. Біля неї спали, до тіла грілися. Та сніги змусили повернутися до батьківської оселі. Німців не було. Та сільський староста Пилип Онищук для нас став жахливішим за окупантів — він забрав нашу надію, нашу корову і віддав своєму брату Дмитру. Тільки дякуючи людям добрим і богу ми не поздихали, як сліпі кошенята. А весною сорок четвертого червоноармійці відібрали теличку у загарбника і повернули нам.

Здавалось би, на тому й кінець. Та в 1975 році неподалік мене поселилася племінниця отого самого старости Броніслава Масловська. І затаєна родинна злоба за корову стала обертатись звіриною ненавистю. Чого вже тільки вона наговорила мені. Образ тих вистачило б на все село. Та не заспокоювалась. І одного разу каменюкою вибила мені око. Через деякий час знову почала протягувати руки. А під кінець літа минулого року так збила, що я вся синя була. Зверталася і в міліцію, і в суд. А звідти мені кожного разу, наче під копірку, одне й те ж: «Враховуючи, що дії гр. Масловської Б. А. не складають великої суспільної небезпеки і раніше до неї не вживалися заходи громадського або адміністративного впливу, у порушенні кримінальної справи відмовити, а матеріали направити на товариський суд». А в селі того товариського суду нема. І Масловська що хоче, те й робить. Тепер лякає:

— Будеш, бабо, скаржитись — заб'ю. І нічого мені не буде, бо в обласній міліції у мене є родич. Отак!

Оце сиджу я, плачу і думаю: невже для мене війна так ніколи і не скінчиться? Невже до смерті залишусь беззахисною?..

Євгена КОСТИК, пенсіонерка.

с. Вербка-Мурована
Ярмолинецького району
Хмельницької області.

Конфліктна ситуація

ФАЛЬШИВИЙ МАРШ НА СТАРОСІЛЛІ

Якщо справляють новосілля, то чому не бути старосіллю? В. Клименко, правда, очоливши три роки тому музичну школу № 18, мріяв виключно про бадьорі і веселі марші, які лунають на святах. Старосілля, як ви розумієте, зовсім не свято, а щось інше.

Володимир Петрович заходився, власне, перебудовувати та добудовувати давнє й затісне приміщення школи. І правильно, що заходився. От тільки справа виявилася клопітною, і в директора, як тепер з'ясувалося, майже не залишалося часу, щоб займатися головним у школі — навчальним процесом. А з цим процесом далеко не все було гаразд...

Тому не випадково, гадаю, у сприйманні декотрих викладачів В. Клименко не виправдав надій, адже сподівалися на своєрідне «новосілля». Це в нас у крові: от прийде новий «шеф» і, мов за помахом чарівної мітли, усе зміниться на краще.

А коли не міняється? Тоді, погодьтеся, знаходяться люди, які нарешті починають розуміти, що дарма сподіватися на доброго шефа, треба самим братися за діло...

...Але й без цих зауваг можна зрозуміти поведінку та вчинки членів новообраного профспілкового комітету на чолі з Р. Просьолковою. Уявіть ситуацію: комітет обрали в кінці серпня минулого року, і він з'ясовує, що до навчального року, який починається через день, педколектив не підготувався. Немає ні розкладу занять, ні творчих планів, новачки не розподілені, навантаження на кожного викладача — ледве не таємниця... Ну і так далі. Відверто кажучи, з'ясувати все це було не дуже й складно: воно копіювало невтішний перебіг подій і минулого, й позаминулого навчальних років. «Практика» тяглася здавна, просто ламати її не квапилися.

Щойно обраний профспілковий комітет і вирішив: досить! Негайно зібрався, щоб обговорити становище. Збагнув: ніхто в школі цим не стривожений, і поготів ніхто не ладен «вживати заходів». Ухвалили завтра ж, 31 серпня, за кілька годин до лінійки-переклички учнів, скликати надзвичайні збори педколективу, щоб, бодай, в останній момент розставити крапки над «і».

Судячи з протоколу наступного засідання профкому, яке відбулося 5 вересня, щось конкретно зробити не вдалося. Профкому, принаймні, самотужки довелося «розписувати», що й кому негайно робити — в тому числі й В. Клименкові. Але далі вперше зайшла мова і про повноваження та права самого профкому. З якої речі? Володимир Петрович образився: активісти лізуть, куди їх не просять, багато на себе беруть. Застеріг директор «зарозумілих», що організація навчального процесу — бездоганна чи кепська, це значення не має,— не в компетенції профкому, і квит. Не його діло, коротше.

З цього й почалося — директор з профкомом (або, навпаки, профком з директором — великої різниці немає) зчепилися не на жарт. В. Клименко волів приборкати непокірних активістів, які несподівано забажали перевернути заведені у школі порядки (особливо після того, коли зацікавилися ще й фінансовими операціями та оплатою праці викладачів). Профспілкові ж активісти, зі свого боку, не збиралися відступати. Сутичка тривала два місяці, якщо не довше — з усіма сумними наслідками: викладачі розмежовувалися за ознакою прихильності до тієї чи іншої сторони. А скінчилося тим, що профком висловив недовір'я В. Клименкові.

Хоч спочатку було таке: у школі працювала комісія обкому профспілки працівників культури, в діях профкому вона не знайшла «крамольних» відхилень чи надмірних посягань на чужу владу, а ось В. Клименка попередила про його помилки. Як гадаєте, що мало відбуватися далі? Володимир Петрович зібрав підлеглих і запропонував... обрати новий склад профкому. Ні менше, ні більше. До його «винахідливої» ідеї пристало менше третини...

То далі насправді довелося створювати, як це в нас заведено, ще одну, більш авторитетну, більш представницьку комісію — тепер під егідою обласного управління культури.

Я був на колегії управління, коли ця комісія доповідала результати перевірки. Леле, вони вразили: прорахунків і недоглядів у роботі директора виявилося більше, ніж можна було уявити. І те не так, і інше, п'яте й десяте. Якщо звести докупи все виявлене, то виходить, що викладачі музшколи зовсім не стурбовані тим, як учать обдарованих дітей — їх хвилюють виключно власні заробітки. І це, скажу про всяк випадок, не моя думка, а колегії управління культури. Причому, В. Клименко, гурт викладачів, запрошених на засідання, погодилися з нищівною критикою, назвали її навіть об'єктивною, справедливою й доброзичливою, бо заперечувати, крити їм нічим було.

Отже, полуда з очей спала, людям розвиднілося? Ось так обнадійливо міркую не випадково. Бо, якщо поряд зі стенограмою колегії покласти протоколи шкільного профкому, вони співпадуть. Та коли колегія підводила риску, відважившись — іншого слова не підберу — надати Володимирові Петровичу останній шанс виправити становище, несподівано підхопилися з місць викладачі школи:

— А як бути з тими, хто каламутив воду? Вони ж не вгамуються, заважатимуть...

Ударили зненацька в дзвін, хоч треба в макогін. Бо здогадуватися, хто «каламутив» воду, не довелося. Ще до засідання колегії в школі відбулися все-таки повторні збори з приводу «ідеї» В. Клименка, на яких... обрали новий склад профкому.

І зрозуміло, чому відразу підхопилася і Р. Просьолкова — голова усуненого, гаразд, — відставного профкому:

— То поясніть до пуття, за що нам відмовили в довір'ї?

Колегія пояснити не змогла. Знайшла слушне алібі: до цього інциденту вона ніякого відношення не має. Формально так, але я не зовсім згоден, що вона тут збоку. Якщо в колективі залишається конфлікт, то надія, наче він здолає свої болячки — примарна. То як тоді розуміти оптимізм щодо «останнього шансу»?

Але справді звернімося за адресою — в обком профспілки працівників культури. Там же на перших порах гаряче підтримували Р. Просьолкову та її однодумців. Та воно й підозріло не в'яжеться: в кінці серпня обирали — напевно ж, як кращих, здатних працювати поновому, а через неповні три місяці — не годяться.

Секретар обкому О. Чижиков приречено розвів руками: таки наламав, мовляв, профком на чолі з Р. Просьолковою дров.

Одну помилку треба визнати за очевидну. Профком переважно діяв самотужки, у відриві від колективу, не залучав у спільники якомога ширше коло, почасти навіть побоювався радитися з колегами, сподівався, що зрушить усе з місця, коли його домагання схвалять у «верхах». Але, зауважив я О. Чижикову, людей вперше обрали, досвіду в них ніякого — чи не краще було б допомогти, підказати?

Щоб не відповідати на це риторичне запитання, Олександр Петрович назвав другу помилку: профком розколов колектив на дві — може й не рівні, та є побоювання, непримиренні частини, що до добра не доведе...

Але чи ждати добра й за обставин, які склалися, коли під «добром» розуміти, звичайно, дещо інше, ніж розуміє О. Чижиков? Адже неозброєним оком видно: в розколі колективу не менше провини й В. Клименка, який відразу ополчився проти неслухняного профкому.

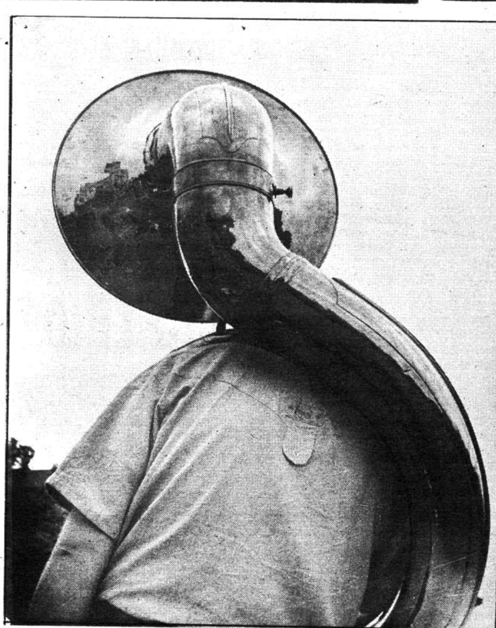
— Адже на колегії однозначно стало ясно, за ким правда, та хто дійсно хотів краще,— кажу О Чижикову. — Тим паче Просьолковій, її товаришам. Дивно, чому обком профспілки несподівано відвернувся від них. По суті, зрадив, переметнувшись на бік Клименка...

Олександр Петрович явно не хотів з цим погоджуватися. Навіть трохи гарячкував. Ось тільки аргументи, за які хапався, були настільки непереконливі, що врешті-решт несподівано перефразував відомий вислів — отой, що кожен колектив має й терпить таке керівництво, на яке заслуговує. Натяк більш ніж прозорий, правда ж? Але, мовляв, при чім тут обком профспілки? За нинішнім статутом і якоюсь там інструкцією усі права передано, виявляється, в первинні осередки.

Не знаю, які там у статуті нині параграфи й коми, тільки переконаний: усунули хай і малодосвідчений, дещо нестриманий, зате бойовий і багатообіцяючий профком нізащо. Точніше, за те, що осмілився розворушити застояний колектив з усіма його непривабливими вадами, порушити спокій, насамперед директора... І якщо колективові судиться все ж заспівати хором в лад, без фальші, жадану пісню, то найперша заслуга в цьому, як не крути, належатиме... усуненим.

«От тільки чи вийде хором і в лад?» — такий сумнів закрадається. Якби я працював в обкомі профспілки, то, щоб не сумніватися, й бився б за «старий» профком до останнього, й допомагав би йому з усіх сил. Інакше треба працювати де завгодно і ким завгодно — космонавтом, професором, шахтарем, лікарем — тільки не в профспілках, які проголосили себе незалежними.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

УСУНУЛИ ХАЙ І МАЛОДОСВІДЧЕНИЙ, ДЕЩО НЕСТРИМАНИЙ, ЗАТЕ БОЙОВИЙ І БАГАТООБІЦЯЮЧИЙ ПРОФКОМ НІЗАЩО. ТОЧНІШЕ, ЗА ТЕ, ЩО ОСМІЛИВСЯ РОЗВОРУШИТИ ЗАСТОЯНИЙ КОЛЕКТИВ З УСІМА ЙОГО НЕПРИВАБЛИВИМИ ВАДАМИ, ПОРУШИТИ СПОКІЙ, НАСАМПЕРЕД ДИРЕКТОРА...

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ

У якому розмірі слід платити аліменти на неповнолітніх дітей? — запитує Сніжко з Чернігова.

Згідно зі ст. 82 Кодексу про шлюб та сім'ю УРСР аліменти на неповнолітніх дітей з їхніх батьків стягуються: на одну дитину — чверть, на двох дітей — третина, на трьох і більше дітей — половина заробітку (доходу) батьків, але не менш ніж 20 карбованців на місяць на кожну дитину.

Яка тривалість відпустки у зв'язку з вагітністю і родами за нині діючим законодавством? — запитує Левченко з Херсона.

Згідно зі ст. 6 постанови Верховної Ради СРСР від 10 квітня 1990 року «Про невідкладні заходи по поліпшенню становища жінок, охороні материнства й дитинства, зміцненню сім'ї» з метою підвищення ефективності диспансеризації вагітних жінок, охорони їхнього здоров'я і здоров'я новонароджених дітей встановлено, що тривалість відпустки у зв'язку з вагітністю і родами становить сімдесят календарних днів до пологів і п'ятдесят шість (у випадках ускладнених родів або народженні двох і більше дітей — сімдесят) календарних днів після пологів. Ця відпустка обчислюється сумарно й надається жінці повністю, незалежно від кількості днів, фактично використаних до родів.

Семен КАРЛИЦЬКИЙ,
юрист.

ПЕРСИДСЬКА ЗАТОКА: ДЕНЬ ЗА ДНЕМ

«Бліцкрігу» у війні з Іраком не вийшло: застосування авіаційного бомбового «плуга» на іракській «ріллі» очікуваного ефекту не дало. Більшу частину ракет «Скад», якими Ірак обстрілює Ізраїль і Саудівську Аравію, знищити не вдалося. Американська порівняно нова протиракетна установка «Петріот» абсолютною «протиотрутою» від іракських ракетних ударів не стала.

Наскільки взагалі спроможною є новітня військова техніка у протиборстві із зразками-«ветеранами»? Це запитання ставлять перед собою західні військові експерти на прикладі вивчення ефективності використання американських зенітних ракетних установок проти досить старої балістичної ракети радянського виробництва «Скад-Б» та її іракських модифікованих версій «Аль-Хусейн» і «Аль-Аббас». Більшу частину цих ракет Ірак «приховав» у північних районах країни.

За даними західних спеціалістів, розробку радянської оперативно-тактичної ракети Р-300, яку на Заході називають «СС-1 Скад-Б» і яка знаходиться на озброєнні Іраку, було почато у 1955 році на базі застарілої «Скад-А». Ракетний снаряд довжиною 1170 сантиметрів і вагою від 5900 до 6300 кілограмів (залежно від бойового спорядження) влучає в ціль на відстані до 300 кілометрів. Вона була прийнята на озброєння в 1962 році і стаціонарно встановлюється на військових автомашинах. Автомашина з ракетною установкою може пересуватися зі швидкістю 60 кілометрів на годину, що надає зброї досить великої мобільності. Двигун ракети працює на рідкому паливі. Підрозділ із семи чоловік готує її до запуску за півтори години. Особливу стурбованість союзників викликає складність фіксації пересування і дислокації цих ракетних установок.

Американська протиповітряна ракета «Петріот» довжиною 518 сантиметрів і вагою в тонну здатна летіти з трикратною надзвуковою швидкістю. Розробка зброї почалася в 1961 році. Після довгих років випробувань, невдач і вдосконалень «Петріот» була прийнята до виробництва на початку 80-х років і надійшла на озброєння у 1983 році. Мають її нині армії ФРН, Голландії та Ізраїлю.

ДУЕЛЬ: «ПЕТРІОТ» — «СКАД»

Зенітно-ракетна система «Петріот» являє собою цілий комплекс. В американському складанні до нього входять багатофункціональний локатор, радар-центр управління і вісім пускових установок по чотири снаряди кожна.

«Серце» протиповітряної системи — радар, який дозволяє стежити за ціллю, управляти наводкою на неї снаряда, а також одночасно стежити за іншими цілями. На випадок, якщо відмовить радар, снаряд має автономну систему стеження і наведення на ціль. Вся система «Петріот» потребує послуг величезного персоналу — близько півтори сотні чоловік.

Проти кожного іракського «Скад-Б» американські зенітники використовують в середньому по два снаряди «Петріот». Незважаючи на досить високу ефективність протиракетного захисту, іракські ракети проривають його.

Ракетними атаками на населені пункти Ізраїлю Саддам Хусейн намагається примусити ізраїльське керівництво зробити дії у відповідь. В Ізраїлі починають всерйоз говорити про відплату. У зв'язку з цим західні спостерігачі звертають увагу на ізраїльську балістичну ракету «Ієрихон», здатну нести ядерні боєголовки.

На початку 80-х років було проведено численні випробування цієї зброї в Середземному морі, але тільки в 1987 році відомості про них просочилися у пресу. Ізраїль був змушений визнати, що має ракетну зброю з дальністю дії до 500 кілометрів. Проте вже у травні 1987 року випущена в сторону Середземного моря модифікована «Ієрихон-2» пролетіла 850 кілометрів і впала біля південних берегів Греції. Нова модифікація «Ієрихон-2 Б», як вважають західні експерти, здатна нести боєголовки на відстань у 1500 кілометрів. У межах її досяжності перебувають, наприклад, південні райони СРСР. За останніми оцінками, ізраїльських ракет, готових до запуску, зараз нараховується до ста одиниць.

Володимир ІЛЬЯШЕВИЧ.

Ірак: на фронт забирають навіть дітей. Фото з журналу «Аль-Хуррія». (Кіпр).

ПОГОДА

Вдень 26 лютого на Україні утримається тепла погода, тумани, місцями невеликий дощ, слабка ожеледь. Вітер змінних напрямків, 3—5 метрів за секунду. Температура 2—8 градусів тепла. 27 лютого передбачаються невеликі опади переважно у вигляді мокрого снігу, на дорогах місцями ожеледиця. Вітер північний, 7—12 метрів за секунду. Зниження температури вночі до 3—8 градусів морозу, вдень до 0—6 морозу. У південних та східних областях вночі 0—5 морозу, вдень від 2 морозу до 3 градусів тепла.

По Києву та області сьогодні вдень передбачається місцями невеликий дощ, туман. Вітер слабкий. Температура 2—7 градусів тепла.

КРАДУТЬ УСІ Й УСЕ

«Треба в душі бути хоч трохи злодієм», вважає американський сержант Даглас Кілблейн. До такої думки, судячи з усього, поступово приєднуються й тисячі його колег — представників служб забезпечення розквартированих у Саудівській Аравії частин США.

...Тим, хто потрапив у піски, служба, незважаючи на весь патріотичний галас, аж ніяк не мед. Зовсім нова обстановка створює для звиклих до комфорту американців безліч проблем. У Саудівській Аравії, де вимоги ісламу виконуються досить безкомпромісно, заборонено споживання спиртних напоїв, включаючи навіть слабоалкогольне пиво, про те, щоб провести дозвілля з красунями веселої вдачі, годі й говорити, офіційно заборонено ввозити навіть... Біблію. Крім цих труднощів, є й інші. Широкомасштабне поспішне перекидання величезного військового контингенту створило серйозні проблеми щодо постачання і роботи тилових служб. Навіть техніка не витримує: великі і дрібні поломки трапляються постійно. Що казати про людей — на самісінькому патріотизмі далеко не поїдеш. Треба «одягти, взути і нагодувати» майже півмільйона чоловік.

Поки що добре забезпечені всім необхідним лише допоміжні служби, розквартировані глибоко в тилу. В їхніх наметах є електрика, душ можна приймати щодня, і навіть гарячий. До послуг постачальників-тиловиків — мережа армійських крамничок, пошта і телефон, вони першими одержують посилки з дому і листи. Всього цього позбавлені ті, хто перебуває на передових позиціях. Не вистачає води, під пекучим сонцем дуже тяжко у затверділій і пропітнілій формі, тріскається і розвалюється взуття, змодельоване для ведення боїв у джунглях В'єтнаму. Не вистачає костюмів хімзахисту і гуталіну, медикаментів і... уваги з боку тих, хто за обов'язком служби повинен її виявляти.

Дедалі більше повідомлень надходить із Саудівської Аравії про те, що, керуючись принципом «урятування потопаючих — справа рук самих потопаючих», бойові підрозділи беруть турботу про себе в свої руки.

За недавно обнародуваними офіційними даними, в районі дислокації американських частин безслідно зникли 50 завантажених амуніцією і припасами машин. Як свідчить газета «Нью-Йорк таймс», ця цифра не заслуговує довір'я як «явно багаторазово занижена». Теоретично — за самопостачання. а просто кажучи, за розкрадання, військовослужбовців мають піддавати дисциплінарним заходам впливу. На практиці ж на це закривають очі. На черговому брифінгу в Ер-Ріяді начальник штабу Центрального командування США (Близький Схід) генерал-майор Р. Джонстон з усмішкою повідомив, що із 50 зниклих машин 35 були, за його словами, «позичені» морськими піхотинцями. Серед американців уже стали легендами розповіді «про одного лейтенанта, який «пробив» своєму батальйону додаткові комплекти військової форми з допомогою підроблених накладних», про другого, «який вивіз у своє розташування вантажівку», про третього, «який обміняв 17 списаних «джипів» на 15 новеньких».

Сержант Кілблейн — один з «найкращих» отаких постачальників розповідає: «Якщо я кудись вирушаю, то ніколи не повертаюся з порожнім кузовом. Дорогою мої очі пильно оглядають місцевість у пошуках чогось залишеного без нагляду». Розкрадають усе — від автомашин до туалетного паперу і електрогенераторів. Часом принагідно укладаються бартерні угоди: підрозділи обмінюються між собою інколи через кількох посередників, надлишками чогось. У таких операціях не забувають і про свою вигоду. Сержант Кілблейн, наприклад, має «запас» — дві тисячі маєчок з написом «Щит пустелі» і приторговує ними. Втім, сам він без будь-якого лицемір'я оцінює свої оборудки: «В іншому місці за цеув'язнюють, а ми маємо підвищення по службі».

Дмитро КЛИМЕНТОВ.
Нью-Йорк.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар Віталій Суддя.

Черговий редактор — Віктор Браницький.

Автор макета, змінний секретар — Євген Українець.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич.

Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Анатолій Артеменко, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти — Тетяна Мухіна, Наталія Позняк.

* * *

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 166.150.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03150391.